

AZ ÚTVESZTŐ

L. Dusán mégiscsak fontosnak tartotta az érzéseket az életben. Több gyermeke volt, felesége, és olykor titkolt szeretői is huszoneves tanítványai köréből. Élvezte például, ha szeretkezés után a nők tüzesen csókolgatják hosszú, izmos ujjainak hegyét, de túlzás lenne azt állítani, hogy kizárólag az efféle hétköznapi, apró kéjek kedvéért bonyolódott volna a házasságon kívüli erotikus kalandokba.

Elviselhetetlen volt számára az érzés, hogy a felesége megcsalta. Hosszú éveken át ugyanazzal a férfival, aki iránt egyébként, mint utólag bevallotta, nem is érzett igazi szerelmet. Dusán gyakran elgondolkodott azon, vajon miért vált házasságtörővé az asszony, de nem talált semmilyen elfogadható magyarázatot, s ez valósággal kétségbe ejtette. Hiába vigasztalta magát fiatal, párductestű barátnőivel, az égető kérdések okozta kín nem csitult. Évre év telt, s az idegrostjait mintha ugyanaz a két malomkő őrlte volna a végtelenségig.

Egy nap azonban váratlanul felcsillant némi remény. A nyári táborban történt, ahol kreatív írást tanultak a résztvevők, és Dusánt előadónak hívták meg. Magával vitte legfrissebb szeretőjét is, a vörös hajú, huszonhárom éves Juditot. A lány magas, kecses testalkatú volt, áttetszőn fehér, finom bőrrel, érzéki, dús ajkakkal, türkizfényű szempárral. Egy irodalmi esten ismerkedtek meg. Noha közel negyven év volt köztük a korkülönbség, többször is lefeküdtek azóta egymással, és bármily meglepő, a lány gyakrabban kezdeményezett, mint maga a férfi. Talán a folyóiratokban való publikálás imponált neki – a férfi ugyanis befolyásával hatékonyan segítségére volt e tekintetben, sőt, nem egyszer ő maga írta helyette a szövegeket, de lehet, hogy apakomplexusa volt, esetleg a fiúi voltak túl durvák vele, netán nimfomániás volt. Nehéz lett volna megítélni a helyzetet, de akárhányszor is hívta el magához Dusán, a lány soha nem mondott nemet. Megbízható partner volt.

Az író tábor helyszínéül egy múlt század eleji, teljes belső felújításon átesett nemesi kúria szolgált. Angol stílusban gondozott parkkal, öreg fákkal, érintetlennek látszó ligetekkel. Ez utóbbiak remek búvóhelyül szolgáltak a párocskák számára. Egyik éjjel Dusán is a park végében, egy óriási fa alatt lévő padon, a holdfény sugaraiban szeretkezett Judittal. Felejthetetlen

élményt jelentett. Ám a tábor még ennél is bizarrabb lehetőséget rejtegetett számára.

Egész héten előadásokat tartott, illetve gyakorlati foglalkozásokon a tanítványok írásait javítgatta. Meglehetősen unalmas, fárasztó munka volt. Rutinosan végezte, így eleinte föl sem figyelt Eszterre, aki a résztvevők átlagéletkoránál jóval idősebb, a negyvenes éveit taposó nő volt. Visszahúzó-dó és csendes természetű. Nem volt különösebben tehetséges, bár ez a kérdés itt – némileg paradox módon – egyáltalán nem számított. A testalkata hízekonynak mutatta, és valóban volt is, ha terebélyesnek nem is nevezhető, de mindenképp rútnak ható úszógumija. Teste csúnyaságát enyhítette telt melleinek látványa és az úszógumi ellenére is karcsún maradt dereka. Az arcát nem sminkelte, a haját nem festette, pedig már őszülni kezdett. Sem csúnyának, sem szépnek nem lehetett volna mondani. Jelentéktelen, félnék, tésztaszerű arca volt. Hanyagul öltözködött, egyszerű, kopott, ódivatú ruhákat viselt, legtöbbször csak elnyútt pólót, farmert, kiegészítők nélkül, mint aki csak épp azért kapta őket magára, mert meztelenül mégsem mutatkozhat az emberek között. Ám szürkés-kék szemében valami izzás reszketett. Erre Dusán csak a tábori kisközösség vasárnap délutáni záróbeszélgetésén figyelt fel, a visszaút előtt alig pár órával. Későn vette észre, de szerencsére még nem túl későn.

Dusán egyedül indult haza, mert este találkozót beszélt meg az egyik munkatársával, Judit viszont csak másnap reggel, a táborban szerzett barátjaival, vonattal tervezte a visszautat.

Vezetés közben Karl Jenkins kantátáit hallgatta. Az ipari parkok, a szélmalomok, a zöld és sárga színárnyalataiban villódzó szántóföldek észrevétlenül suhantak el mellette. Mielőtt beért volna a fővárosba, lekanyarodott az egyik pihenőnél, hogy felhívja a kollégáját. Kikapcsolta a zenét, lehúzta az ablakot, elszívott egy cigarettát, és azon töprengett, melyik étterembe vigye vacsorázni.

Azután váratlanul új ötlete támadt. Nem hívta fel a kollégát. Elnyomta a cigarettáját, beugrott a pihenőhelyen üzemelő élelmiszerboltba, és vett magának egy adag fagyasztott félkész ételt. Egyenesen hazahajtott.

Otthon, a háromszobás kertvárosi házában – a környék kifejezetten szépnek és biztonságosnak számított – azonnal levetette az öltönyét, melegítőt húzott, a mikróban elkészítette gyorsabédjét, és tányérjával együtt leült a számítógép elé. Belépett a Facebook-fiókjába, és egy percet sem habozva, rákeresett Eszter nevére. A profilkép alapján azután könnyedén kiválasztotta a három azonos nevű F. Eszter közül az írotáborban megismert

nőt. Bejelölte ismerősnek. Néhány másodpercen belül Eszter visszaigazolta az ismerősnek jelölést. Így Dusán, most már ismerősként, hozzáfért a nő fotóihoz, bejegyzéseihez, baráti listájához, blogoldalának címéhez és kedveléseihez. Pontosan azt kapta, amire számított. Az ilyesmihez mindig kiváló szimata volt. A nő elvált, egyedül élt csúnyácska, molett kislányával. A munkapiacon minden bizonnyal az alacsony fizetésű, kihasználható és könnyen pótolható munkaerő kategóriájába tartozott; a vak is láthatta, milyen védtelen, frusztrált, elgyötört, a gyermekével egyedül vesződő, az elhagyatottsága kínjait mélyen átélő lélek volt, a fájdalmak anyja, mater dolorosa, akinek hét tör járta át irgalmas szívét. A fájdalmak anyja, mater dolorosa, izlelgette Dusán a szavakat, igen, megérezte, ahogyan a jó vadászeb a közeledő vad szagát.

Néhány nap múlva privát üzenetben kávéra invitálta Esztert. Egy belvárosi, hangulatos kávézót nézett ki maguknak. A nő nem utasította vissza.

A találkozásuk kitűnő hangulatban telt. Könyvekről beszélgettek, irodalmi körökről, kortárs regénytémákról. Dusán valósággal sziporkázott. Lenyűgözte a nőt, aki csodálattal nézett rá. Kávézás után a Duna Korzón sétáltak, Dusán cigarettára gyűjtött. A levegőt esőillat árasztotta el, a többnapos kibírhatatlan hőség után épp aznap reggel frissítette fel a várost egy viharos zápor. Alig szóltak egymáshoz, bőrük forróságát jólesően enyhítette a nedves, hűs levegő. Dusán, hogy megtörje a közékük torlódott csendet, a történelmi korszakok egy sajátos szempontú felosztásának lehetőségéről kezdett el beszélni, nevezetesen, hogy az emberiség forradalmakat és háborúkat kész kirobbantani a szabadság eszméjének kivívásáért, ám ha eljön a szabadság ideje, a többség a gyakorlatban képtelen élni a lehetőségekkel, s ez újabb feszültségekhez vezet. Az egyenlőtlenségek, a frusztrációk szaporodnak, a kegyetlenség iránti vágy titkon növekedni kezd, és így tovább. A nő alig figyelt rá. Lépten-nyomon zajos külföldi turisták csoportjába botlottak, s ez elterelte a figyelmét. Dusán végül följánlotta, hogy autójával hazaviszi. Legalább huszonöt percig tartott az út a külvárosi, nyomorult paneltelepig. Eszterben volt annyi tapintat, hogy nem hívta fel a férfit a lakásba. A parkoló autóban ültek csendesen. Dusán gondolatai messze jártak.

Hét évvel ezelőtt egyedül nyaralt Ománban, a felesége, valamilyen kifogással élve, nem kísérte el. Dusán akkor még mit sem sejtett az asszony titkos életéről. Egyik reggelen bérbe vett autójával kihajtott a Wahiba-dűnék közé, messze a szállodától, hogy egyedül csodálhassa meg az aranyszínű-vörös homoksivatagot a napfelkelte órájában. A végtelen homoktengerben enyhén szédülni kezdett, jelentéktelen pontnak érezte magát. A

mesés természeti szépség ugyanakkor tűléssé finomította az érzeteit, át-
lényegítette egész valóját, mintha a lelkében ragyogtak volna tovább a vö-
rös homokban megtört napsugarak. Miután visszaért a szállodába, az el-
sötétített szobájában elnyomta az álom. Vörös kígyókat látott tekergőzni
az égen, förtelmesen sziszegtek, majd az égbolt meggyulladt és úgy égett
el, mint egy pergamenlap, kormos szélei felkunkorodtak. Dél körül hideg
vizes fürdőt vett, és mielőtt ebédelni indult volna, felhívta a feleségét. A bu-
dapesti lakásban sokáig csengett a telefon, míg végül a kagylóba egy álmos,
mély férfihang szólt. A háttérzajból elég jól kivehetők voltak a felesége szin-
tén álmossá szófoszlányai. Még aznap este a felesége visszahívta őt. A be-
szélgetés során az asszony beismerte a megcsalás tényét, noha semmivel sem
bírtta megmagyarázni. A felesége azt is mondta, hogy szeretné, ha Dusán
másnap hazautazna hozzá, de a férfi úgy érezte, semmi sem változna meg,
a dolgok nem tőle függenek. Ezért szabadsága végéig a közel-keleti sivatag-
ban maradt.

Dusán tehetetlenül tűrte, hogy ezek az emlékképek ellepjék a gondola-
tait. Odakint forrósodni kezdett a levegő, az aszfaltból fojtogató, száraz le-
vegő szállt fölfelé.

Noha Eszter nem sejtette, hogy az elnémult férfit milyen régmúlt em-
lékek fájdalomra szállta meg, de a tekintete éber figyelmet árult el, így végül
a férfi mégis megszólalt. Száraz hangon, röviden elmesélte kínos emlékeit,
és meglepődött, hogy a nőben mennyi együttérzés ébredt iránta. Vigasztaló
szavaiban nem volt semmi túlzó szájalom, mintha megértette volna azt
is, hogy Dusán miért igyekezett elrejteni fájdalmát az emberek elől. Elme-
sélte egy történetet, felelevenítve a szereplők párbeszédét is.

Két évvel ezelőtt kénytelen volt nyári szezonmunkát vállalni egy ausztriai
kézműves fagyaltozóban. Szabadidejében látogatójegyet váltott a bécsi
könyvtárba, s időnként néhány órára beült olvasni. A könyvek közt kuta-
kodva rátalált egy középkori legendáriumra, melynek taláalomra ütötte föl a
lapjait. Az egyik oldalon egy különös párbeszédet talált, melyet Ádám ősa-
tya és az utódai folytattak egymással. Ádám a párbeszéd idején a menny-
ben élt, ahová halála után emelte Isten, miután az egész életét bűnbánatban
töltötte. Az emberek, akik nyomorúságosan éltek a földön, vigasztalásra
vágytak, ezért így kiáltottak Ádám ősatyjukhoz:

– Ó, Ádám ősatya, énekeld el nekünk Isten énekét, hogy hallja az egész
föld, és fiaid elfeledjék földi szenvedéseiket! Ó, Ádám ősatya, vigasztald
meg elcsüggedt lelkünket, mondd, mit látsz az égben? Miért hallgatsz? Az
egész föld megkeseredett és elsüllyedt a sorscsapások tengerében!

– Drága gyermekeim – felelte Ádám –, hagyjatok békén! Lelkemet megsebezte Isten szerelme, az Ő szépségében örvendezek, hogyan is emlékezhetnék a földi világra?

– Ó, Ádám ősatyánk, hát elhagytál bennünket, a te árváidat! Tekints le a földön szétszóródott gyermekeidre, szívünket aggodalmak gyötrik, sokan elfeledték Istent, sötétségben élnek, és a pokol szakadéka felé rohannak!

– Miért kiáltotok hozzám, gyermekeim? Az én szenvedéseim idejének már vége! Elfeledtem mindent, ami a földön kínzott, a hideget, az éhséget, a vadállatokat, a gyötrő gondolatokat, az égető napot és szelet, az esőt, a betegségeket. Hagyjatok békén! Isten Lelkének édességében élek, és nem bírok emlékezni többé a földre!

Ez így folyt tovább, a párbeszéd szenvedélyes hangja fokozódott, míg végül az emberek belátták, hogy hiábavalóság minden, a szenvedésüket nem tudják megosztani.

Dusán alig bírt figyelni. Hétköznapi álcája mögött az igazi énje egyre tompább némaságba süllyedt. Úgy érezte magát, mint aki egy vastag falú akvárium mögül kénytelen érzékelni a világot, ahol sem víz, sem éltető oxigén, sem táplálékul szolgáló vízi növények nincsenek már, csak az elkerülhetetlen fulladás réműlete. Ahogy oldalt kinézett az ablakon, széles, fekete vászon terült elé, amivel a szomszédos autó tulajdonosa takarta le a járművét. A mellette ülő nő szavai – már amennyit zaklatottságában képes volt felfogni belőlük – érthetetlen dühöt váltottak ki belőle. Nem beszéltek meg újabb találkozót, rövid, egyszerű mondatokkal váltak el.

Dusán, ahogy hazaért, kimerültnek érezte magát, az újra perzselővé vált hőség is elcsigázta, főleg, hogy a délutáni dugóban egy óra hosszánál is tovább izzadt az autóban. A hálóban bekapcsolta a légkondit, és bebújt az ágyba. Besüppedt a párnái közé, és azon nyomban elaludt. Másnap délelőtt rettenetes fejfájásra ébredt. Kiment a konyhába, lefőzött magának egy adag kávé. Soha ennyire magányosnak nem érezte magát. Összeszámolta, hogy nagyjából tizennyolc órát aludt. A konyha hófehér csempéit bámulta, és úgy érezte, lassan megvakul bele. Jó minőségű pamutból készült, nyári alsóban üldögélt a konyhaszéken, mégis ólomsúlyúnak érezte a fehéreneműt. Az egész teste merev volt, a bőre mintha száraz fakéregként tapadt volna rá. Nehéz, lassú mozdulattal kezébe vette a mobilját, hogy felhívja Juditot. A lány néhány csöngetés után elutasította a hívást, ami meglehetősen szokatlan gesztus volt tőle, de Dusánnak most amúgy sem jött ki hang a torkán. Felállt, ölébe vette a laptopját, és emailt írt Juditnak. Talán a kávé is jót tett neki, élénkebb lett, és hirtelen remélni kezdte, hogy eljön hozzá a lány, ahogy

szokott, órákon át szeretkeznek a kényelmes franciaágyon, amíg fel nem oldódik az a testi-lelki elszigeteltségérzet, ami olyannyira kínozza. Késő este érkezett válasz. Judit Londonból írt, ahová a geológus fiújával utazott, s mint kiderült, még csak nem is ez volt a végső úti céljuk. Többhetes kirándulásra készültek Grönland nyugati partjára, néhány eszkimó települést terveztek antropológiai kutatás céljából feltérképezni. Dusánnak rémlett is valami, mintha a lány legutóbb mesélt volna egy nyári ösztöndíjról. A Google-térképen rákeresett azokra a helységekre, amelyeket Judit felsorolt a levelében. Alaposan szemügyre vette a tájfotókat. Terméketlen földek, dán stílusban épült, színes házak, néhol egy-egy templom, szupermarket, a parton zsinórok szaradó alaszakai tőkehalak tucatjai. A tenger kékeszöld vagy azúrkék csillogású, tömbház méretű jéghegyekkel. Hosszan nézte a tengerről készült fotókat, fárasztó volt elképzelnie, milyen lehet egy helyi halász élete a természet vad és kíméletlen erőivel folytatott harcában, a tenger önmagában vett szépsége viszont felüdítette, elvarázsolta. Képzletében a felhők hátán szárnyalt, és a magasból tekintett alá a jeges tengerárkokra. Behunyta a szemét, és egy pillanatra mintha ő maga is felhővé vált volna, hatalmas szürke felhővé, amely lomhán és vészjóslón ereszkedett a part menti, apró halászfalvak fölé.

Igen, eltökélte, hogy Esztert megkínozza. Visszaemlékezett a történetre, amit a nő az autóban mesélt. Noha alig bírt figyelni, most meglepve vette észre magán, hogy a lényeges aspektusok mennyire mélyen bevésődtek. Ha a szenvedés nem is osztható meg senkivel, ki tagadná, hogy némi elégtételt az is jelent, ha a bántalmazott arca eltorzul a fájdalomtól?

Napok óta rá sem nézett Eszter profiljára. Ezen az üres estén viszont kissé unottan újra átnézte a róla készült fotókat, tompa émelygés és undor fogta el. A Messengeren írt neki pár rövid, kedves mondatot, egy újabb találkozó lehetőségét lebegtetve. Hetekig tervezte ezt a játszmát folytatni, hogy a nő elhiggye, karnyújtásnyira van tőle a férfi, csak bele kell egyeznie, csak néhány gyengéd szóval sürgetnie, és máris találkoznak, hogy forró szerelemben egymáséi legyenek. Milyen fájdalmas lesz egy ilyen érzékeny, az élettől kifosztott lénynek ráébrednie, hogy lehetetlen áttörnie a vékony, átlátszónak hitt falat a virtuális világ és a valóság között! Hogy a várt beteljesülés, mely elfeledtetne vele minden szenvedést a földön, a valóságban sosem fog bekövetkezni, s a gerjesztett szerelem mindörökké a virtuális világ fogságában marad. Kérdés persze, hogy ki tudja-e játszani a nő éberségét, hogy elég ügyes csapdákat tud-e állítani.

Hajnatra hosszú levél várta a fiókjában: „Drága Dusán! A panelünkben napokig csaknem kibírhatatlan volt a forróság, a hőmérőnk 45 fokig kúszott föl. Szó szerint kapkodtuk a levegőt, a gyermek egész nap hideg vízzel teli lavórban áztatta a lábcskáit. Az agyam helyén valami sűrű, kocsonyás anyagot éreztem. Éjszakánként izzadtan, álmatlanul vergődünk a lepedőn. Tegnap este, miután olvastam az üzeneted, szóltam a kislánynak, hogy szedjük össze magunkat, és menjünk le hintázni a játszótérre. A parkban néhányan még a kutyáikat sétáltatták, 29 fok volt odakinn. Mind a két hinta szabad volt, és mivel senki sem látott bennünket, magam is beültem az egyikbe. Nehezen ugyan, de belefértem. Eleinte csak üldögéltem, de ahogy néztem, milyen boldog a kislány az önfelelt lendülettől, én is jókedvvel hajtottam a hintát. Az emelkedéstől szellő borzolta izzadt hajamat, a gyomromban csiklandozó érzés támadt, együtt neveltünk hangosan a kislánnyal. Hirtelen mintha minden sötét gondolattól felszabadított volna ez a tiszta nevetés, újra szépnek éreztem az életet, a szeretet lehetőségének, s hogy ehhez képest minden szenvedés absztrakt, a valóságtól egészen elrugaszkodott valami. Persze a kánikula holnap is épp oly kézzelfogható szenvedést fog okozni, de este, ott a hintán biztosan éreztem, hogy mi ketten sosem fogunk teljes mértékben azonossá válni a szenvedéssel, hogy mindig lesz egy darabka emberi lélek bennünk, amit a szenvedés nem bír felfalni, hogy a szeretet iránti vágyunk a nap minden órájában ott lebeg szabadon a gyötrelmeink fölött. Ez a szabadság a menedékünk.”

Dusán, ahogy végzett a levél olvasásával, megrögzött cinizmusánál fogva, valami gúnyos, frappáns megjegyzésen gondolkodott. Bármennyire is erőlködött, érthetetlen módon cserbenhagyta az iróniája. Hosszú percekig bárgyún nézett maga elé, és nem jutott eszébe az égvilágon semmi. Idegesen állt föl az íróasztala mellől. Markába gyúrta a bevásárlólistát, és elindult a közeli szupermarketba. Fárasztó nap várt rá. Tegnap levelet kapott a feleségétől is. Sem a közös anyagi érdekeik, sem a társadalomban elfoglalt helyük nem engedte, hogy elváljanak. El akarták kerülni a botrányt, és nem kívántak táptalajt adni a pletykáknak. Az asszony épp ezért Bécsbe költözött, német nyelvtudását kihasználva egy osztrák üzleti főiskolán folytatta tanári munkáját. A napokban történt, hogy egy kutatásban való részvételért magasabb tudományos fokozattal jutalmazták, és az átadási ceremónia után illet fogadást adnia kollégái és felettesei számára. A társadalmi elvárások szerint ezen a fogadáson természetesen Dusánnak is részt kellett vennie. Legkésőbb este hétre már Bécsben kellene lennie, a vacsora nyolc órakor kezdődik.

Néhány szükséges holmit vásárolt be az útra. A szupermarketban hűvös volt, a légkondicionáló kifogástalanul működött. Carlos Santana zenét játszották, bár az adást időnként megszakította egy-egy idegesítő felhívás. Dusán ellágyult, sokkal több időt töltött a polcok közti sétálással, mint tervezte. Eszébe jutott Eszter levele. Elment a kedve a gúnytól. Évek óta elfeledett érzelmek gyengéd, meleg hulláma öntötte el. Ellenállhatatlanul tört rá, védekezésre semmi ereje nem maradt, egyik forró érzésből úszott a másikba. A következő pillanatokban viszont kiüresedettnek érezte magát. Kitégett. Tudta, hogy elveszítette a szerelem lehetőségét. Soha többé nem képes rá. Elveszett ember. A bevásárlás után a parkolóban cigarettára gyűjtött. Most mintha mindent pontosan értene, mintha a jelenlegi állapota és egész jövője józan világosságban nyílna meg előtte. Az Eszterrel tervezett játszmáját fennhézóan nevetségesnek érezte. Egy sort sem fog neki írni többé. Nem tehet semmit. Nyilván szenvedni fog. De a szenvedésnek ez a gondolata még arra sem volt elég, hogy úgy igazán boldogtalanná tegye. Valójában közönyösen hagyta.

Otthon sokáig tett-vett, teljesen le volt lassulva. A kánikula miatt gondolta. Nem egészen így volt. Indulás előtt a Facebookon észrevette, hogy Eszter aznap délben új fotókat töltött fel. Egy gyorsétteremben készültek, Eszterrel és a kislányával egy középkorú férfi volt látható. Mindhárman boldogan mosolyogtak, a férfi a kislány kezét fogta, a másik karjával átölelte Eszter vállát. Némi kutakodás után kiderült, hogy a férfi matematikatanár ugyanabban az iskolában, ahol Eszter is tanított. Látszott, hogy a kapcsolat kezdetén vannak, a mozgulatok még bátortalanok. Talán még el sem kezdődött, de néhány hét alatt akár meg is érlelődhet. Számukra ezekben az órákban még minden lehetséges. Dusán bárgyún bámulta a monitort, sosem képzelte volna, hogy ezt a nőt valaha az életben még szeretheti valaki. A tévedése egy pillanatra zavarba ejtette ugyan, de igyekezett elhessegetni magától a számára kínos felismerést.

Megengedhetetlenül későn ült autóba, hogy útnak induljon, de végül úgy döntött, hogy még a késés is megbocsáthatóbb, mintha egyáltalán meg sem jelenne. Úgy tervezte, hogy az autópályán csak az osztrák oldalon fog megállni egy pihenőnél, Bécs előtt, hogy rendbe szedje magát. Budapest után rákanyarodott a pályára, sebesen száguldott, hét után alig negyedórával már elhagyta Mosonmagyaróvárt. Az osztrák autópályán heves szívdobogása támadt, mintha fojtogatták volna. Az izgalom, gondolta, de inkább félelmet érzett, az a gondolat villant föl benne hirtelen, hogy neki fog csapódni a korlátnak. A feje zsibbadni kezdett, majd könnyűvé vált, és úgy érez-

te, nem tud vezetni. Oldalt, a suhanó korlátok látványa az elviselhetetlenségig fokozta félelmét. Rémületében lehúzódott az út szélére. Az egész teste hideg verejtékben fürdött. Szédült. Mindkét kezével a kormányba kapaszkodott, bódogult fejét a kézfejére hajtotta. Az ing nedves hátára tapadt. A távoli hegyek mögött leszállt a nap, esteledett. A motorháztetőn egy galamb ugrált, tollait enyhe szellő borzolta. Amikor Dusán végre felemelte a fejét és maga elé nézett, a sötétbe vesző aszfaltút vastag, fekete vászonként terült elé. A feketeség egyre mélyebb lett, körbevette és magába húzta. Nem tudta volna megmondani, mennyi idő telt el így. Minden figyelmét a mellkasában érzett szorító, görcsös fájdalom kötötte le. Azután a tarkóján érzett valami borzalmas fájdalmat, a feje előrebillent, elveszítette az eszméletét.

Hajnali háromkor ébredt föl, sűrű bokrok között, az úttól ötszáz méternyire. A válla erősen sajgott, a haja alvadt vértől volt ragacsos. Alig bírt a lábára állni, a bokája felduzzadt, a bőr mindkét térdén felhasadt. Nyilván összerugdosták, amíg öntudatlan állapotban volt. A pénzt, bankkártyáját, telefonját, kulcsait és összes iratát, az autóval együtt ellopták. Azóta talán már a budapesti lakását is kirabolták. De most nem ért rá ezzel törődni. Ki kell jutnia innen az útra, különben itt pusztul el, és holnap már dögmadarak marcangolják a testét, tépik a máját, karmaikkal vájnak ki a szemét. Lassan haladt előre, a holdat felhők takarták el. Az autót felől ide szűrődő zajokra figyelt, hogy ne tévessze el az irányt. Megzavarodott a madarak csivitelésétől és a szűrős ágaktól. Nem talált kiutat a sötétben, egyre aggasztóbbnak érezte a helyzetét. Végül úgy döntött, hogy leül a földre, ott, ahol éppen van, és megvárja a reggelt. Hogy lesz-e ereje még egyszer felállni, arról halvány sejtelve sem volt. Mint egy lassított felvételen, megpróbálta elképzelni a mozdulatot: lendületet vesz, a térde kissé behajlik, felemeli az egyik lábát, előre lendíti, de itt a kép, mint egy sérült filmszalag, újra és újra megszakadt. Mintha a semmibe lépett volna, ahol nincs talaj, sem nehézkedés, sem bukás, sem szárnyalás. A steril tér, ahol nincs bűn, sem feloldozás. A magány gonosz ürege, ahová még a halál angyala is kényszeredetten tér be.

Hajnalodott, a földet harmat lepte be.